

פרק א'

אשת חיל מי ימצא, ורחוק מפנינים מכרה

כח האמונה בנשות ישראל התחיל עוד בטרם היינו לעם.
אלו הנשים הצדקניות שבזכותן נגאלו אבותינו ממצרים.

לאמא יש כח של אמונה.

אשת חיל היא זו שiodעת את מקומה,
מכבדת את עצמה ומכח זה נכנעת לבעלה כניעה של עוצמה,
אישה היא זו שiodעת שדרכה ברכות ובנעימות,
וiodעת את תפקידה, קדם כל לבעלה ואחר כך לילדיה.

אשת חיל

מהו חיל

האמירה הראשונה בפרק "אשת חיל" היא, שאשה צריכה להיות אשת חיל. חיל זה מלשון חוזק. כמו שאומר הפסוק בזכריה ד': "לֹא בְחִיל וְלֹא בְכֹחַ כִּי אִם בְּרוּחִי אֶמַר ה' צְבָאוֹת".

חיל הוא לשון כח, חוזק וגבורה. ותמוה הדבר. האמנם אישה מכונה בלשון של גבורה? הרי מקובל לחשוב שאישה היא דווקא המין החלש. כיצד מתעטרת היא בתואר "חיל"?

אלא, שהכוח האמיתי, החוסן של העם הוא דווקא בידי הנשים. על הפסוק בישעיה: "וְהָיָה אֱמוּנַת עֲתִידֶיךָ חֹסֶן יְשׁוּעַת חֲכָמַת וְדַעַת יִרְאַת ה' הִיא אוֹצְרוֹ, מִפְרָשִׁים חֲז"ל את ששה סדרי משנה. כאשר אמונה זה סדר זרעים, עיתיק הוא סדר מועד וכו'.

ומהו "חוסן"? זהו סדר נשים. בנשים יש כח וחוסן מיוחדים. אך פעמים רבות החוסן הזה לא מורגש דיו. ומדוע? בעצם, אדם מרגיש בעל כח ועוצמה כאשר הוא שמח. יכולים אנו לראות הורים המובילים ילד לחופה, יכול להיות שחודשים רבים טרחו והתרוצצו, לילות רבים לא עלו על יצועם, ועם כל זה יש בהם כוחות ועוצמות. הא כיצד? השמחה נוסכת בהם כוח.

מהו סוד השמחה? האהבה.

כאשר אדם אוהב לעשות משהו, או אוהב מישהו, הוא מוכן לעשות עבור זה הרבה. לא מתעייף ולא מתעצל.

ידיעה מביאה אהבה

אומר הרמב"ם בהלכות תשובה פרק י':

דבר ידוע וברור שאין אהבת הקב"ה נקשרת בליבו של אדם עד שישגה בה תמיד כראוי, ויעזוב כל מה שבעולם חוץ ממנה כמו שצווה ואמר בכל לבבך ובכל נפשך, אינו אוהב הקב"ה אלא **בדעת שידעהו** ועל פי הדעה תהיה האהבה אם מעט מעט ואם הרבה הרבה לפיכך צריך האדם ליחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כח שיש באדם להבין ולהשיג.

כלומר, האהבה היא תולדה של ידיעה. ככל שאדם יודע יותר על מהותו וגודל תפקידו, כך הוא אוהב יותר. ידיעה היא חיבור כמו שכתוב: "יידע האדם את אשתו", ידיעה מביאה לחיבור, וכשאדם מחובר למשהו הוא אוהב ושמח וננסכים בו כוחות. כדי שאישה תהיה "אשת חיל", היא צריכה לדעת, לאהוב ולשמוח בדברים שהיא עושה בכל מקרה. וככל שתדע יותר יהיה לה יותר כח וחיל למלא את תפקידיה המרובים.

ההבנה והעומק במהותה של אישה מחדשים את כוחותיה, ומביאים אותה לניצול היכולות הרבות שיש בה.

חז"ל אומרים: "אין שמחה כהתרת הספקות". כאשר יש בהירות ואין ספק אז באה השמחה. הבלבול, חוסר המודעות, מביאים את היפך השמחה.

אישה ואמונה

המהר"ל מסביר את פרק "אשת חיל" כמשל לנשמה, ולא בכדי. יש קשר בין אישה לנשמה. הנשמה היא הכח הפנימי הבלתי נראה שבאדם. אישה היא **פנימיות**. היא הגרעין הטמון בתוך הפרי. בו גלומים כל הכוחות של הפרי, כל תולדות הפרי נמצאים בתוך הגרעין. אישה היא הכספת הצופנת את הדבר היקר ביותר שיש לקב"ה בעולם: נשמת ישראל.

לא רק היהדות נקבעת לפי האמא, כל פנימיות הבית תלויה בפנימיותה של האמא. בתוך אישה נמצא כח אמונה שרשי וחזק. מה שבוער בלב האמא יבער בילדיה.

עד כמה שהיא קרובה וקשורה לתורה, כך יהיו צאצאיה, ועד כמה שהיא אוהבת ומוסרת נפש לקב"ה, כך יהיו הדורות הבאים אחריה.

לאמונה יש שלושה חלקים:

1. אמונה בקב"ה. בהשגחה פרטית, ב"כל מה שה' עושה הכל לטובה"
2. אמונה בכוחו של יהודי, כמו שכותב ר' צדוק הכהן: כשם שצריך אדם להאמין בהשם יתברך כך צריך אחר כך להאמין **בעצמו**. רצה לומר שיש להשם יתברך עסק עמו. צריך להאמין כי נפשו **ממקור החיים יתברך שמו והשם יתברך מתענג ומשתעשע בה כשעושה רצונו**.
3. אמונה בתורה. להאמין שאין דרך אחרת להתקשר לקב"ה אלא על ידי התורה. שלוש האמונות הללו הן החוט המשולש שלא במהרה יינתק: ישראל ואוריינתא וקוב"ה חד הוא. את החוט הזה שוזרת אמא יהודיה. היא רוקמת את מסכת האמונה של ביתה ושל הדורות הבאים אחריה.

נשים צדקניות

כח האמונה בנשות ישראל התחיל עוד בטרם היינו לעם. אלו הנשים הצדקניות שבזכותן נגאלו אבותינו ממצרים.

כשהעם היה כבר מיואש וכמעט הפסיק להאמין, היו אלו הנשים שהפיחו תקווה. מנהיג העם, עמרם, פרש מאשתו, עמדו כולם ופרשו מנשותיהם. העם התייאש מהגאולה ובשביל מה להביא ילדים לעולם שמשליכים בו תינוקות ליאור? מרים, שהיתה אז רק בת חמש שנים פנתה לאביה באמרתה הידועה: שלך קשה משל פרעה. שפרעה גזר על הזכרים ואתה גם על הנקבות, פרעה גזר לעולם הזה ואתה גם על העולם הבא, פרעה גזר והקב"ה יצילנו מידו, ואתה צדיק גוזר וה' מקיים.

בא עמרם ועשה בה ליקוחים שניים ונולד משה – מושיען של ישראל. ראו כולם שהחזיר את אשתו, עמדו כולם והחזירו נשותיהם. בזכות ילדה אחת.

בתוך השעבוד הנורא היה בהן את הכח להאמין שהקב"ה עושה להם ניסים. נשות ישראל אינן נופלות לזרועות הייאוש, ואכן, הקב"ה עשה להם ניסים בילודה ובגידול הילדים בניסי ניסים.

היא אותה מרים, שלימדה את נשות ישראל לנגן בתופים. כמו שאומר רש"י על שמות ט"ו: "וַתִּקַּח מִרְיָם הַנִּבְיָאָה אֶחָת אֶהָרָן אֶת הַתֵּף בַּיָּדָה וַתַּצֵּאֵן כָּל הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בַּתָּפִים וּבַמְחֹלּוֹת" - מובטחות היו צדקניות שבדור שהקדוש ברוך הוא עושה להם נסים והוציאו תופים ממצרים!

הן הכינו תופים כי היו **מובטחות**. אמונה ברמה של מובטחות. היה ברור להן שיהיה טוב. זו העוצמה שיש בידי נשות ישראל.

ואכן, כל יוצאות מצרים נכנסו לארץ ישראל חוץ ממרים. ומהגברים רק יהושע וכלב. כל יוצאי מצרים מתו במדבר. האמונה והתמימות שיש לנשים, בלי לערער ובלי להתחכם. "**מובטחות** היו צדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים".

האמונה הפשוטה הזו עמדה להן שלא חטאו בשום חטא במדבר. בחטא העגל, כידוע, לא נכשלו הנשים, וגם כאשר באו אליהן בעליהן ובקשו את הנזמים והתכשיטים, סרבו הנשים לתת, עד שפרקו את תכשיטיהם שלהם.

גם בחטא המרגלים לא השתתפו הנשים. להיפך, בנות צלופחד באו בשאלתן הנצחית: למה ניגרע? בזה רצו להוכיח את רצונן העז לקבל חלק ונחלה בארץ ישראל שהיתה חביבה עליהן כי כך ה' אמר!!

בלי שאלות, בלי התחכמויות. ה' הבטיח ארץ טובה ורחבה, אז זה מה שיהיה! וגם כשכולם בכו ורגנו באוהליהם, הנשים היו אלו שלא נסחפו להתלהטות הכללית ולא היו שותפות בחטא המרגלים ולכן זכו להיכנס לארץ שהיתה כה יקרה בעיניהן.

גם בדורות מאוחרים יותר עמדו הנשים בגבורה בניסיונות קשים. לדוגמא, בתקופת האינקוויזיציה היו אנשים שחיו כאנוסים. התחכמו עם הגזירה והתנצרו למראית עין. רובם נאבדו בין הגויים.

שוב היו אילו הנשים התמימות, שלא התחכמו ולא ידעו הרבה. מסרו את נפשם והיו מוכנות לעזוב את ספרד וללכת אחרי ה' בארץ לא זרועה, הן הקימו את המשך יהדות ספרד המפוארת.

נסעתי פעם במונית ביום הזיכרון לחללי צה"ל. הרדיו השמיע נתונים אודות השכול והאובדן במערכות ישראל. בין היתר ציין השדרן כי כמאה (!) אבות שמו קץ לחייהם לאחר נפילת ילדיהם במלחמה.

ואף אמא לא.

לא פעם היא מרגישה קטנה וחסרת מעש. מה אני בכלל? מה אני כבר עושה?

חכי לשערים.

שם יהללוך על פרי ידיך.

ולא תאמיני.

מסירות נפשך לכל אורך הדרך, גם כשלא ראית תוצאות, תעמוד לך ביום פקודה.

כל מעשה שאת עושה לכבוד הקב"ה, הרי זה קידוש שם שמים בסתר, כל ילד שאת יולדת, מגדלת ומשקיעה לכבוד הקב"ה, נשמר לך לנצח.

על זה נאמר: "הנסתרות - לה' אלוקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם".

כל מה שאת עושה בסתר, זה לכבוד ה' אלוקיני, אך גם מה שאת עושה ב"נגלות", עומד לך ולבניך עד עולם. רואים הם את תפארת מעשייך ולומדים ממנה.

כל דבר שאת בוחרת לעצמך היום: באיזו חברה להיות, מה לראות ומה לשמוע, במה להשקיע את הלב והרגש - כל זה הופך להיות החלק הפנימי שלך, בזה מתמלאת נשמתך, וזה יהפוך להיות הדורות שלך.

שערי בינה ושערי טהרה

משמעות נוספת יש לשערים.

שערים הם מקום הפתיחה והסגירה.

אשת חיל פותחת שערים. פותחת את שערי דעתה, שערי בינתה. אינה נעולה על מצבה, תמיד פתוחה לשמוע עוד, מאמינה בשינוי, מאמינה בקידום, רוצה להיות טובה יותר.

פתוחה היתה לקבל את אופיו של בעלה. למרות שלא תמיד היתה תמימת דעים איתו, למרות שלפעמים היה הוא כמו גרגר חול בצדפת חייה, למדה להוציא מתוכה את החומר המיוחד, שיש רק לה ולעטוף את הגרגר עד שנהיה לעדי של פנינים.

אשת חיל מתהללת **בשערים**, במקומות שנפתחה לקבל את השונה ולאהוב אותו כמו שהוא.

לא התייאשה אף פעם ממצואות קשה, תמיד חיפשה את הפתח לצאת ממנה. היו אלו שערי **תפילה** שפתחה בשפתה שלה, בדיבורה היומיומי עם הקב"ה על כל קושי שנתקלה בו, היו אילו שערי **דעת** ובינה שפתחה ולמדה כדי להעשיר את עצמה ולא לשקוע בייאוש ובצער. השערים שהיא פתחה לעצמה, רצתה ללמוד עוד, האמינה בשינוי, הם השערים שבם תתהלל.

כך פתחה היא שערי טהרה.

כל דבר שמקרב לקב"ה פותח שערי קדושה, וכל דבר שמרחיק מהקב"ה פותח שערי טומאה.

כשמחפשים ללמוד ולהשתנות, נפתחים שערי קדושה. בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. יש לה סיעתא דשמיא ונפתחים השערים בפניה.

אבל, כאשר אישה מיואשת ממצבה ומכריזה: כך אני! זהו זה. נסתמים מולה כל השערים.

מי שמרגישה ענווה והתבטלות יכולה לקבל רעיונות חדשים. כלי ריק מוכן לקבל השפעה של טוב, אם אישה מרגישה שהיא מבינה הכול ויודעת הכל, אין מקום בכלי שלה לשפע ממעל.

המשנה אבות שואלת: איזהו חכם? הלומד מכל אדם שנאמר: מכל מלמדי השכלתי.

אישה חכמה פתוחה לשמוע רעיונות, כמהה להבין את נפשה ולחפש את השער להתקרב לה' בעוד צעד.

ושם, במקום הזה, מהללים את אשת החיל.

בחיי האישה ישנם שערים רבים. בכל יום נתקלת אישה בשערים שונים. חלקם נעולים, חלקם חורקים חלקם חלודים... היא רוצה דברים ונתקלת בקשיים, תוכניות שיש לה חורקות מידי פעם, אך היא משכילה לפתוח אותם בחוכמתה.

היא רואה בכל צעד בשביל חייה את רצון ה', כל מה שקורה לה הרי הוא דבר ה', שהרי הקב"ה מתגלה בעולם רק דרך המקרים שמתגלגלים ובאים לעולם.

אישה שחיה כך, פותחת כל יום שערי קרבה ואהבה לה'. היא יודעת שהכל מן השמים לטובתה הנצחית ורואה בזה הזדמנות לעלות ולהידבק בשכינה.

שערים לתקווה חדשה 🌐

פעם הקשבתי להרצאה מאחד מזקני הדור, ניצול שואה. הוא אמר, כששואלים אותי, למה אני לא כותב ספר על מה שעברתי בחיים שלי, אני עונה: ברגע שאני אלך לכתוב ספר, אני אפסיק לחיות את ההווה, ואפסיק לייצר עתיד.

אני רק בן שבעים וארבע, יש לי עוד ארבעים ושש שנים לחיות עד מאה ועשרים, למה שאתמקד במה **היה**, חפץ אני להתעסק במה שעוד אפשר לעשות.

אשת חיל אינה מתבוססת בעבר. פותחת היא שערים לעתיד.

לפעמים אנחנו אוהבות להתרפק על זיכרונות מהעבר.

לחפש אשמים וגם למצוא אותם - זו נעילת שערים ואין בזה כל טעם.

אשת חיל תמיד מנסה לפתוח שער חדש ולא ללטף בדמע את השער החורק הממאן להיפתח.

אישה לא שוכחת דברים.

אדם בא מאדמה, אדמה זה דבר רך, שאפשר לשחק איתו, אבל אישה באה מעצם. כששוברים עצם לוקח זמן להתרפא...

אישה זוכרת כל מה שקרה.

יש בזה מעלה ויש בזה חיסרון. היא לומדת מטעויות יותר מאיש.

אבל יש בזה גם חסרון. כי היא אוהבת לבכות את עברה ויכולה היא לשחזר מי פגע בה ומתי, ואילו הוא לא זוכר פגיעות, מה זה משנה מה אמרתי לך? עכשיו הכול בסדר...

היא אוהבת להתבוסס.

אין בזה כל טעם. קומי צאי מתוך האפילה. קחי אחריות על החיים שלך. פתחי שערים לתקווה חדשה.

ויהללו בשערים מעשיך.

שערי רצון 🌙

לאישה יש רצונות גבוהים. שאיפות נעלות. רוצה היא להקים בית נאמן באמת, לעשות כל מעשיה לשם שמים, קרובה היא אל ה' מעצם היותה, כמו שאנחנו מברכות: שעשני כרצוני – עשויות אנו לרצון ה', וכל ליבנו כמה לעובדו בשלמות.

לפעמים המציאות לא עומדת באותו מקום של השאיפות...

החיים לא ממש נראים כמו שחלמו אותם...

עדיין יש משמעות לשערי הרצון.

כשאני מלמדת כלות איך לנצל את יום החופה, אני מלמדת אותן מה להתפלל, ואיך יום חופה דומה ליום כיפור ולא לשנה אחת, אלא לחיים שלמים. תדענה לכן, אני אומרת להן, שהדמעות שאתן מורידות ביום הזה על בית של קדושה וטהרה, על בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, על בעל מתמיד והוגה בתורה ובה חפצו, הדמעות האלו ממשיכות לעבוד ולהצמיח גם כשלא עומדים עוד אצל השער.

לא פעם מספרות לי נשים צעירות, שהן אינן מאמינות איך בתקופה כל כך קצרה, הן כבר מוצאות את עצמן אימהות לשבעה ילדים... את מאמינה שעשיתי כבר חלאק'ה לילד שלי? את יודעת שבני הגדול כבר חוגג 'בר מצוה', את יודעת שהציעו לבעלי להיות ראש ישיבה?

זה יכול להיות?

אני כל כך קטנה והחיים כל כך גדולים...

אולי לקחתי 'ביס' מידי גדול...

אני עונה לה: כשאת בכית ביום החופה, כשגילית את רצונך **האמיתי** לבית נאמן בישראל, לקח הקב"ה את תפילותיך ושם אותן בנאדו להיות... והן ממשיכות לעבוד משם.

זה רצון הנשמה שלך.

ועכשיו, אל תדאגי.

יש בך את ה'רוק' והכוחות של הפנינה לעטוף את כל גרגירי החול שיידיבקו בצדפת חיך.

כמו שלא את בראת את התינוק שלך, כך לא את שמגדלת ומפרנסת ומחתנת...

את קטנה לחיים כל כך גדולים?

את צודקת.

מה עושה ילד קטן שצריך לחצות כביש באוטוסטראדה? נותן יד לאבא.

וחוצה.

עימדי אצל שערי רצונך. בעוז ובעוצמה.

וכל השערים ייפתחו בפניך.

כמו שאנחנו מבקשים בשירו של ר' אהרן הגדול מקרלין: "פתח להם נועם ורצון לפתוח שערי רצונך", מבקשים אנו שריבונו של עולם יפתח את כל השערים, של אילו העומדים אצל השער ומבקשים להיכנס בו...

ומי שרוצה **באמת**, מוצא את הדרך.

אני מקבלת מכתבי תגובות על השיעורים שאני מוסרת ב'קול הלשון'. נשים רבות כותבות לי: מאז שאני מקשיבה לשיעורים שלך, אני בן אדם אחר. הבית שלי רגוע יותר, **ובעלי** הפך לבן אדם אחר.

מה שנדרש מאיתנו זה רק לרצות, להיות מחוברות לשערי רצון, לשערי דעת ואז ממילא ייפתחו שערי טהרה ושערי סיעתא דשמיא.

כצאתי את השער

תם ולא נשלם המסע הארוך למושא שאיפתנו להיות "אשת חיל".

להיות אישה, שמתקיים בה "זכו – שכינה ביניהם".

חיי נישואים נכונים, על פי תורתנו הקדושה הם המקום בעולם ששורה בו שכינה. הם קדש הקדשים, הם כנפי הכרובים והם תקוות העם כולו.

הבית היהודי הוא המבצר לשכינה.

ניאבק עליו!

קשר של אהבה בין בני זוג הוא רק משל לקשר בין כנסת ישראל לדודה. זה דודי

וזה רעי, בצילו חימדתי וישבתי.

עכשיו הזמן שאנחנו מתכוננים לחתונה הגדולה עם הקב"ה.

כל מי שפעם חיתנה בת, יודעת כמה השקעה ועמל עד שרואים אותה מתחת לחופה. צריך להלביש אותה, ולמלא את ביתה בנדוניה ובשאר מוצרי הבית, צריך להכין אותה רוחנית בקדושה ובטהרה, צריך להוזיל דמעות כמים לפני בורא העולם שיזכו לבנות בית נאמן.

זו נקודת הזמן שאנו נמצאים בה כעת.

אנחנו, כלתו של הקב"ה, מתכוננים ליום ה' הגדול והנורא הממשמש ובא בקרוב בימינו.

החופה כבר עומדת.

הקידושין, קשר הנאמנות שלנו עם הבורא יתברך, קבלת עול מלכותו, כבר כאן. אנחנו תחת החופה, ברגעים קדושים וטהורים. עכשיו השכינה איתנו ביחד, יכולים אנו להיאסף בצל ידיו תחת כנפיו ולזכות לבנות לו משכן ה'. איש ואישה זכו.

אנחנו עומדים לסיים את החופה.

ברגע שהיהודי האחרון שעמד בהר סיני, יגמור את שלב הקידושין, תסתיים החופה וניכנס לחדר הייחוד עם הקב"ה ומשיח צדקנו.

אילו הרגעים האחרונים.

בית יהודי הוא חופה עם הקב"ה, המקדש עמו ישראל על ידי חופה וקידושין, זו קדושת העם, זו השראת השכינה וזו החופה.

אם נשכיל לראות את הדברים באור הזה, לחיות ב'גדלות המוחין', לראות את הבית ממבט של מקום השראת השכינה, נזכה להיכנס עימו לחדר הייחוד בביאת משיח צדקנו.

שנזכה במהרה בימינו.

אמן.

